

ДВАНАЙСЕТА ГЛАВА

В ЛЕГОВИЩЕТО НА МЪЖА С ЖЕЛЕЗНИТЕ ОЧИ

...Ако някой каже на тая планина: дигни се и се хвърли в морето, и не се усъмни в сърцето си, а повярва, че ще стане по думите му – ще му се сбъдне, каквото и да каже.

Евангелие от Марко, 11:23

Падаше във водата тежък, неподвижен, като наковалня, на която до гръцкия Хадес бяха нужни седем дни и седем нощи. Нямахше чувството, че потъва, плъзгаше се по сух, въздушен цилиндър, който се спускаше от водната повърхност, върху която падна от лодката, грабнат от вълната, към невидимото дъно на езерото Марион. Вече дори не мислеше, че това бе езерото Марион във Флорида. Знаеше, че потъва в дълбините на Атлантика.

И че падането му има друга цел, а не да го умъртви. Нямахше усещането, че умира. Нито че се дави. Само че потъва, плъзга се, прониква от един слой в друг на някаква мека, нежна, суха вода.

Погледна надолу под себе си. От тъмнината изплуваха призрачни сенки, откъснати от невидимото дъно и полюшвайки се преминаха край него, за да се разпилеят в светлината на повърхността, която заменяше небето на океана. Не го докоснаха. Усети ги като прохладен дъх, като слаб ветрец. В тази вода нямахше живот. Сенките вероятно принадлежаха на мъртвите, които бяха изгубили своя лик. Отиваха на повърхността на морето на смъртта да търсят този свой образ. Гореще те се сдобиваха с него, както го бе получил Джон Хауланд, когато се гмурна пред очите му в залива Плезант Бей. Получаваха облика, който бяха имали като живи. Известно време можеха да го използват, явяваха се на приятелите и враговете си, а след това по даден тайнствен знак от дълбините на смъртта напускаха този образ и се връщаха в морето и в безформеността, от която бяха дошли.

В своя град, който бе сега пред него. В града на мъртвите. Безкрайно селище на смъртта от сферични кристални форми, между чийто прозрачни стени струеше черна вода. Градът бе с концентрични форми, които се повтаряха една в друга.

В историята имаше само един такъв град. Древния Картаген. Но в нея само пристанището бе построено с формата на кръг.

Единственият град, цял в кръгове, бе Атлантис.

Но той пък не беше от историята. Той беше от ЛЕГЕНДАТА.

- Как го направихте, Карвър?

Седяха един срещу друг. Той бе на нара в килията, а любителят на птици, Джон Олдън, на стола срещу него. Килията нямаше прозорци. Пространството с размера на големичък клозет, оградено от шест плътни стени с безличния студен цвят на метал, завършваше в дъното със стоманена врата, с отвор на височината на очите.

- Вече ви казах. Доплувах до полицейската лодка.

Олдън се наведе напред. Докосна с ръка рамото му. Неприятното чувство се увеличи.

- Слушайте, Карвър. Аз бях в тази лодка. Вие не доплувахте до нея, а *вървяхте* по водата.

- Не говорете глупости, Олдън. Аз не съм Исус Христос.

- Там е работата. Не сте Христос и въпреки това вървяхте по водата.

Усещаше напрежение в главата. Упорито, на моменти остро и дори болезнено. Луана се опитваше да проникне в него, но нещо ѝ пречеше. Беше се отпуснал съвсем, за да я приеме, но не я чуваше. Само един много далечен глас, като последните отзвуци на отмиращо ехо.

- Първата вълна отнесе индианеца.

- Какво стана с него?

- Не знам. Надявам се кучият син да се е удавил. Вие лежахте на дъното на лодката. Втората вълна я преобърна. Потънахте. След това изскочихте от водата, като че ли някой ви изхвърли от нея. Не потънахте отново. Дори не плувахте, Карвър. Вървяхте до лодката ми по вълните като по бостънски тротоар. Сграбчих ви за косата и ви изтеглих.

Усмихна се.

- И то не за първи път.

Олдън едва се овладя да не го удари. Спомни си за Мелбърн, лудницата, и как издърпвайки го за ръката, помогна на сержант Макинтош да излезе от мазето.

- Не, не е за първи път, но е за последен.

Джон Карвър (Хауланд) нямаше предвид Мелбърн. Мислеше си за палубата на „Мейфлауър“ и как към него бе протегнал ръка Джон Олдън, занаятчията с железните очи. Тогава през 1620 година беше за първи път. На езерото Марион - точно за трети.

- Как го направихте, Карвър?

Не си струваше да отговаря. Не защото Олдън нямаше да му повярва, а защото и сам не знаеше как бе стигнал до полицейската лодка. Искрено вярваше, че бе доплувал. И неговият праотец вярваше, че на палубата на „Мейфлауър“ го бе върнало отвързаното въже на главната мачта. На Олдън - и на единия, и на другия, вървенето по водата им се бе привидяло.

Луана продължаваше да се опитва да му каже нещо. Без нея беше слаб, застрашен, безпомощен. Тя не си мислеше, че е луд. Олдън щеше да си го помисли. Който реже главите на хората, трябва да е луд. Но не ги режеше той. Бяха отрязани, защото знаеха нещо, което не трябваше да знаят, и това го беше направил някой друг. Бяха го направили *те*. Откъде тогава бе визията от Дъксбъри, в която в леглото на старицата Присила Олдън режеше главата на Надина Хатауей?

- Преди да дойде за вас индианецът семинол, бяхте се скрили в изоставената ферма край езерото Марион, нали? Там ви откриха кучетата от хайката от Кенансвил, нали? Как усмирихте кучетата?

- Не съм ги усмирявал. Побягнах.

- Тогава кой ги изби? Кой им отрязва главите?

- Не знам за какво говорите, Олдън.

Бе видял как умряха кучетата. Уби ги Луана. Той само ги гледаше с желанието да ги няма. Смъртта на кучетата дойде през неговия поглед, но тогава той принадлежеше на Луана. „*На тях.*”

- Хайката от Кенансвил намерила кучетата си мъртви. Нито едно не било с глава.

- Може да убиват кучетата, които не си вършат добре работата? Това е обичайно право на цивилизацията, в която живеем, Олдън. Неспособните пропадат. Силните продължават напред.

- Това не е курс по антропология, Карвър. Това е полицейско следствие. Следствие, точно за тези, *силните*. За хората, които си мислят, че понеже са силни, всичко им е позволено.

Спомни си за Луана и начина, по който уби кучетата. Дали Олдън беше прав? Дали съществуваха хора, на които илюзията за изключителност позволяваше да преминат всякакви граници, да погизят всякакви доводи, да използват всякакви средства? Разбира се, че съществуваха. В цивилизацията, създадена въз основа на историческото оправдаване на инстинкта за оцеляване, чрез който екзистенциалният инстинкт на звяра бе издигнат във велики революционни и реформаторски идеи, такива хора бяха не само възможни, но и неизбежни, и дори необходими. Без тях *тази* история – *такава, каквато беше*, не можеше да се реализира. Ала те бяха набирани от горния, най-често интелектуалния слой на човешката мисъл за себе си и за света. Не от подножието, нито от подземията. Към тях не можеше да принадлежи примитивният индианец семинол, който бе дошъл за него с лодката си и който все пак се числеше към тях. Сред тях бяха дори и лудите. Младежът, който си въобразяваше, че е тенекиен, жената, която бе провъзгласила живите си синове за мъртви. Но към тях, към силните хора, на които всичко бе позволено, в своето време се числяха и касапите от Сейлемската история, които не бяха касапи в преносното значение на думата. Мнозина от тях бяха касапи и по професия.

- Разкажете ми за кучетата, Карвър. Или предпочитате да ви наричам Хауланд?

- Вие знаете кой съм?

- Знаел го е и Самюъл Дъл, обирджията, когото сте наели да проникне в Дома за подхвърлени деца в Станфийлд. При всички случаи го е знаел и фотографът във Финикс. Сгрешили сте, че сте го убили, а не сте претърсили ателието му. Щяхте да намерите копие от снимките с документите. Искали сте да останете Карвър, нали така? Затова сте го убили. Вашите Хауланд са били нищо и никой.

- Живи ли са?

- За щастие – не. Затова пък Карвър са първа градска лига в Масачусетс. Вашият зет е заместник-шеф на ФБР. В роднински връзки сте с родовете Алъртън, Итън, Брустър. С бащите на нацията. Като Хауланд сте имали малко шансове за Конгреса. Като Карвър – всички. Естествено, избирате Карвър. Но все пак всичко остава в един модел, нали?

- В какъв?

- В модела на Църквата на пилигримите, Джон. Мога ли да ви наричам така? Към нея са принадлежали и семейство Карвър, и семейство Хауланд. Първият Хауланд, за когото се знае, е бил Джон, слугата на първия Карвър, също Джон, който е доста известен и който до 1621 година е бил губернатор на Масачусетс.

- Към този модел принадлежи още някой.

- Кой?

- Известният Джон Олдън, дърводелец от Саутхамптън.

- Да, но той е приет в Църквата по-късно. Подписал е *Хартата за съюз и договор* на Кейп Код, а в църквата е приет едва на сушата. Знаете ли по чия препоръка?

- Не знам.

- По препоръката на своя приятел от „Мейфлауър“ Джон Хауланд, който, ако съм прочел добре „Хрониката“ на Уилям Брадфорд, също е можел да ходи по водата. Нашите връзки са дълбоки и стари, Джон Хауланд – завърши Олдън.

Неговият праотец Джон Хауланд бе убил праотеца на Олдън Джон. Без да знае, Олдън му връщаше този семеен дълг.

- Какво е станало с този Олдън?

- Оженил се за Присила Мълинс, дъщеря на друг от подписалите „Хартата“ и се заселил в Дъксбъри, През 1687 година е бил убит.

Разтрепери се.

- Как?

- Някой му отрязал главата с индиански томахок.

- Знае ли се кой го е направил?

- Не, тогава не се е знаело. А изглежда и не е било важно. Умирало се от какво ли не. Болести, природа, хора. Особено от хора. Но аз имам своя версия по въпроса. Виждате ли, Карвър, криминалистиката е наука като вашата антропология. Ако една човешка особеност се повтаря в своите последици през цялата история на вида, значи е вродена, а не е временна, плод на определени обстоятелства. Ако престъплението се повтаря по един и същ начин през вековете, значи във всички е предизвикано от едно и също обстоятелство. Онова, което е режело

главите на хората през 1687 година, ги реже и днес през 1988 година. Това, разбира се, не е задължително на всяка цена. Има и изключения. Главата на фотографа от Финикс сте отрязали по навик, нали? Дали тази глава ви е казала нещо, или сте я хвърлили на боклука? Успели ли сте от нея да научите бъдещето? Разбрали ли сте, че ще ви заловя?

- Аз не съм убивал фотографа.

- Кой го уби?

- Не знам.

- Естествено. Бъдещето познавате добре. Но с миналото не сте особено наясно. За него не знаете нищо. А се занимавате с антропология.

- Антропологията се занимава с природата на човека, а не с неговата история.

- А тази природа включва ли престъплението? Включва ли и вашето престъпление, Хауланд? Или то е нещо друго, нещо неестествено. Естествено е, докато не му се изпречи един фотограф, който иска да изнудва, неестествено е, когато се прави опит да се научи от главата му бъдещето. Естествено е като убийство, неестествено – като *култ*.

- Историческото тълкуване и антропологическото тълкуване са напълно противоположни, Олдън – каза той. - Само култовите убийства са естествени. Свещеникът на ацтеките вади пред очите на народа върху олтара сърцето на жертвата, но ако го стори на площада, без своите свещенически одежди, без отличителните знаци на властта, без да е упълномощен от висшите интереси на племето, би бил осъден като убиец.

- Какви са вашите пълномощия, Хауланд?

- Не ви чух, Олдън.

- Какви са пълномощията на Терафим? Какво добро може да очаква човечеството от това, че Терафим реже главите на хората?

*

Като разплискаше локвите по тротоара и пръскаше безобразно минувачите, сякаш караше из столицата на Левант, черното, тромаво лондонско такси прекоси „Пимлико Роуд”, навлезе по „Уоруик Уей”, зави към Темза по улица „Уинчестър” и спря пред вратата на църквата на Светите апостоли. Момичето с далечна индианска кръв, което изскочи от него, не плати на шофьора. Каза му, без да помръдне с устни:

- *Чакай ме тук. Няма да се бабя.*

Без да обръща внимание на проливния дъжд, девойката прекоси улицата и влезе в църквата. Беше три часа следобед. Църквата беше тъмна и празна. Един лъч бе забит като копие в камъка пред амвона. Църковният служител чистеше восъка от покривалото на олтара. Девойката се поклони пред олтара, прекръсти се и се вмъкна на последния ред пейки. Клекна и сведе глава.

- *Братко Донован, чувате ли ме?*

- *Кой говори?*

- Луана.
- Да, сестро.
- Не мога да проникна в него!

Отговорът не дойде веднага. Когато стигна, в него се долавяше загриженост.

- Откъде говориш?
- От църквата.
- Можеше да ми го кажеш и от къщи.
- Бях объркана, братко.
- Знаеш колко опасно е това.
- Съжалявам, не знаех какво да правя.

Гласът в нея се смекчи.

- В преддверието има врата. Излез пред нея. Не обръщай внимание на служителя. Той е аквариус.

Излезе и се озова в църковния двор.

- Пред теб е домът на енорийския свещеник. Вратата е отключена. Аз съм на първия етаж, втората врата вляво.

Когато почука на вратата, отвори ѝ възрастен свещеник. Върху бялата риза имаше облечено късо домашно сетре, с пантофи на краката. Влезе. Той затвори вратата след нея и я заключи. Затвори и прозорците и спусна пердетата. Обърна се към девойката, направи жест като изливане на вода от съд и заговори:

- Нека те пази Водолеят, Луана!
- Девојката отвърна със същия жест.

- И вас, братко Донован.

- Какво стана?

- Не мога да стигна до Хауланд, братко, а вие знаете колко важно е това.

- Съдбоносно, Луана, съдбоносно. Чух, че неприятностите започнали на някакво езеро?

- На езерото Марион във Флорида. До тогава всичко вървеше добре. Хауланд прие контакта по-добре, отколкото очаквахме. Успяхме да заблудим някои от хайките. Беглецът им се привиждаше и те се втурваха в погрешна посока. С една не сполучих. Кучетата го надушиха, докато чакаше в изоставената ферма превоза през езерото. Кучетата бяха елиминирани, но внезапно, докато Хауланд беше в лодката, връхлетя буря.

- Не успя ли да я отклониш?

- Беше твърде силна. Само отслабих напора ѝ. Лодката се преобърна. Хауланд се давеше. Измъкнах го на повърхността. За съжаление в този миг полицейската лодка с Олдън се оказа там.

- Трябва ли да разбирам, че Хауланд е заловен?

- Да, братко.

- И оттогава си изгубила всякакъв контакт с него?

- Не веднага. Бяхме във връзка през целия ден. Но нищо не се случваше. Олдън не го разпитваше. Вечерта бе прехвърлен в Маями, а оттам - със самолет във Вашингтон.

- Къде?
- В централата на ФБР.
- Разговаряхте ли, докато беше във Вашингтон?
- Да, но веднага след това загубихме връзка.
- Кога я изгубихте?
- Вкараха го в някакъв автомобил и го отведоха извън града. Докато беше в колата, разменихме няколко думи. Опитах се да го окуража.
- Беше ли уплашен?
- По-скоро депресиран. Внезапно млъкна. Опитах се да го видя. Не успях. Картината беше замъглена. Като екран на повреден телевизор. Виках го през цялата нощ. Не отговаряше.
- Убит ли е?
- Щях да го усетя. Жив е. Всъщност той *им* е нужен само жив.
- Може би не иска да отговори? Може би отказва контакт?
- Напротив, братко. Чувството, че и той го търси, е много силно.
- Да не е дрогиран?
- Щях да усетя и това. Мисълта на дрогирания се чува, само не допуска контакт. В случая ние не се чуваме. Нещо ни пречи.
- Нещо в него?
- Не. Край него. Нещо материално.
- Телепатията не познава материални, нито пространствени пречки. – Отец Донован замислено кръстосваше стаята. – Освен...
- Освен?
- Освен ако единият от събеседниците не е обкръжен от силно електронно поле. Спиритическите медиуми не функционират в близост до поле, което ги елиминира със силна електронна апаратура.
- Значи Олдън вече знае? Значи *те* знаят кой е Хауланд? И са го обградили от електронни полета, за да го откъснат от нас?
- Не е задължително. Веригата от контролни телеекрани, аларми и електронни апарати за защита автоматично излъчва такива полета. Вероятно е в затвор с повишена сигурност. Опитва ли се да го видиш?
- Не успях. По картината се движеха хоризонтални светли ивици или падаха снежинки.
- Това е ясен знак за пречка от електронно поле. Не си ли разговаряла с човека от ФБР?
- Не.
- Съобщи ли на Водолея?
- Не. Исках първо да се посъветвам с вас.
- Ще разговарям с аквариуса във ФБР. Ще съобщим и на Водолея само ако сами не успеем да постигнем нищо.
Отец Донован седна на фотьойла, затвори очи и потъна в мислите си. Девојката стоеше неподвижно и чакаше да свърши разговорът. Мислите отиваха на запад, през океана, на чието дъно бе погребана расата на хората, с които това беше единственият начин за общуване.